

Motion till kommunfullmäktige: Läplantering och belysning längs med cykelvägen Lund-Dalby

Att göra cykelpendling till ett mer attraktivt alternativ än bil är väsentligt av flera skäl. Att cykla mer och köra mindre bil ger oss möjlighet att minska klimatpåverkan samtidigt som vi rör på oss och mår bättre. För att nå kommunens klimat- och LundaMaTs (plan för miljöanpassning av transporterna i Lund)-mål måste stora delar av biltrafiken ersättas med cykel- och kollektivtrafik. Sträckan Lund-Dalby är ett viktigt stråk där cykel kan konkurrera med bilen om infrastrukturen är tillräckligt bra. Antalet människor som dagligen pendlar mellan Dalby och Lund är stort, men det skulle kunna vara många fler som väljer cykel i stället för bil på denna sträcka. De flesta av cykelpendlarna Dalby-Lund kör på cykelvägen längs med väg 102.

Belysning behövs

Antalet cykelpendlare minskar under vinterhalvåret och det beror sannolikt inte bara på väderförhållanden utan också på mörker under pendlingstimmarna morgon och eftermiddag/kväll. Då varken cykelvägen eller väg 102 har någon belysning är sträckan helt mörk. Cyklisterna får sitt mörkerseende stört då de hela tiden blir bländade av mötande bilar (cykelbelysning hjälper föga). Därför känns det för många inte säkert att cykelpendla denna sträcka under den mörka årstiden. Att förse cykelvägen med belysning skulle väsentligt öka pendlingsmöjligheterna mellan Dalby och Lund året runt, vilket ha påpekats i ett Lundaförslag som lämnades in 2018. I den regionala cykelvägsplan för Region Skåne 2018 – redovisas en bristinventering när det gäller det prioriterade befintliga cykelvägnätet. Av de olika brister som beskrivs och där standardhöjning är befogad anges belysning längs med cykelvägen Dalby-Lund som ett av sex förslag. Lunds kommun kan förvänta sig 50-procentig medfinansiering från Trafikverket om det sätts upp belysning längs med nämnda cykelväg. Om möjligt kan belysningen vara solcellsdriven och styrd av detektorer som bara ger belysning när cyklisterna behöver den.

Vindskydd gör att fler vill cykla

Institutionen för Teknik och Samhälle på LTH i samarbete med SLU i Alnarp undersökt hur cykelpendlare mellan Lund och Malmö upplever cykelpendling¹. Blåsten är det som flest nämner som en faktor som hämmar ökad cykelpendling utanför tätbebyggt område. Att en attraktiv cykelväg får fler att cykla visas inte minst av cykelpendlingen på Hardebergaspåret mellan Lund och Södra Sandby. Att anlägga vindskydd och belysning längs cykelvägen Dalby-Lund kan göra att fler ställer bilen och väljer cykeln - ett angeläget projekt i LundaMaTs- och folkhälsoanda och logiskt utifrån Trafikverkets fyrstegsprincip.

Många arter är hotade

En miljon växt- och djurarter riskerar att försvinna de kommande decennierna. Det är slutsatsen i en rapport från FN:s vetenskapliga expertpanel för biologisk mångfald, IPBES

som offentliggjorts i maj 2019. Innehållet i rapporten är alarmerande och manar till handling. Lunds kommun kan bidra till livsmiljöer för arter genom att anlägga läplanteringar vilket också ingår i förslaget till ny grönplan för Lunds kommun under rubriken Ett varierat jordbrukslandskap (i handlingsplanen). Det av riksdagen antagna miljömålet ”Ett rikt odlingslandskap” beskriver vikten av att kombinera livsmedelsproduktion med en större biodiversitet och göra utvecklingen långsiktigt hållbar. Det skånska jordbrukslandskapet har genomgått stora förändringar de senaste hundra åren som varit negativa för en mångfald av arter.

Återskapa gröna stråk mellan åkrarna

I Lunds kommun finns endast en bråkdel av tidigare naturelement kvar i åkerlandskapet eftersom de tagits bort för att förbättra arrondering och minska arbetstiden per hektar. Diken, stenmurar, trädridåer, mangelgravar och många andra naturliga små biotoper har försvunnit. Dessutom sätter pågående klimatförändring ytterligare press på ekosystemen. Därför måste gröna stråk i landskapet återskapas för att förbättra förutsättningarna för en ökad biodiversitet i åkerlandskapet. Åtgärder som ökar den biologiska mångfalden gör att ekosystemen klarar större påfrestningar bättre. Mångfalden fungerar som en slags försäkring som gör det möjligt för ekosystemen att anpassa och återhämta sig samt stå starkare vid till exempel sjukdomsutbrott eller extrema väderförhållanden. En hög biodiversitet kan alltså öka förmågan hos ekosystem att behålla sina funktioner under och efter en störning. Denna förmåga kallas resiliens.

Pollinatörer utför ekosystemtjänster

Antalet vilda pollinerande insekter har minskat kraftigt både i Skåne och globalt. Därför behövs aktivt insatser med syfte att underlätta för pollinatörer i landskapet. Skördenivån för grödor som exempelvis raps och jordgubbar är beroende av hur god pollineringen blir. Utan vilda bin och andra insekter som pollinerar riskeras därför stora ekonomiska värden. Dessutom behöver hela 90 % av alla vilda blomväxter pollineras av insekter, och då främst av vilda arter som solitärbin, humlor, blomflugor och fjärilar.

Läplantering kan gynna både cyklister och biodiversitet

Buskar, träd och örtartade växter lockar insekter vid blomningen och bidrar med nektar och pollen för deras överlevnad och reproduktion. För humlor behövs inom ett flygavstånd på ca 500 meter både boplatsmiljö, rikligt med blommande växter från vår till sensommar och en övervintringsplats för drottningen. Under försommaren ger den blommande rapsen mat för vissa arter, men sedan följer en svältperiod för slättlandskapets pollinerande insekter. Valet av växter i en läplantering bör därför anpassas efter insekters behov av en mångfald av inhemska arter och en lång blomningssäsong. Om arter som producerar bär inkluderas gynnas även många fåglar². En tät häck med lagom höjd (av trygghetsskäl får den inte vara för hög) som ger vindskydd för cyklister kan tillsammans med en remsa av blommande växter samtidigt bilda en grön korridor i åkerlandskapet.

Nå klimatmålen och bidra till biologisk mångfald

Mot bakgrund av ovanstående föreslår vi att kommunfullmäktige ger tekniska förvaltningen i uppdrag att undersöka möjligheterna för att i samarbete med Trafikverket och berörda markägare ordna med belysning samt anlägga en läplantering som gynnar pollinerande insekter och ger vindskydd längs cykelvägen mellan Lund och Dalby.

Lund den 10 maj 2019

Karin Svensson Smith
Kommunalråd, MP

Lars Wirtén
Ledamot i kommunfullmäktige, MP

1) Resultaten från undersökningen är publicerade i rapporten "Möjligheten och lämpligheten av att anlägga vindskydd efter vindutsatta cykelvägar" (Hydén C., Skärbäck E., Engel S. 2012).

2) Dokumenterat bland annat i A. Perssons Strategi, åtgärder och uppföljningsmetoder till stöd för pollinerande insekter i stadsmiljö. Lokalt Naturvårds-projekt: Samverkan kring pollinerare och ekosystemtjänster, 1-28. 2012. Miljöförvaltningen, Malmö Stad.